

BUITENGEWONE GRONINGER EN PROVINCIALE GRONINGER COURANT.

DONDERDAG den 2 September 1830.

GRONINGEN *den* 1 *September*. De tijdingen, welke men van de gesteldheid der Zuidelijke gewesten en in het bijzonder van Brussel heeft bekomen, zijn geruststellend.

Te Brussel is het schandelijk oproer hoofdzakelijk gestild, nadat ettelijke muiters en plonderaars zijn doodgeschoten. Eerlang zal men in staat zijn, om over de oorzaken van de bedrevene misdaden, derzelver aanstokers en uitvoerders met genoegzamen grond te oordeelen: want er is geen twijfel aan, of er zal omtrent deze gebeurtenissen, die Brussel met schande bevlekken, het strengste onderzoek worden gedaan, en wee hen, die schuldig worden bevonden! Wee hen, die het voorbeeld van Brussel zullen gevolgd zijn!

Van alle kanten zijn troepen in aantogt naar de Zuidelijke provinciën. Men denkt er eerlang een léger van 20,000 man, alleen uit Noordelijk Nederland bijeen te hebben. De *Prins van Oranje en Prins Frederik der Nederlanden* zullen zich aan derzelver hoofd bevinden. Op vele plaatsen in de Zuidelijke gewesten blijft de geest bij aanhoudendheid zeer goed gesteld. Gend vooral levert tot dus verre een voorbeeld op van trouw en gehechtheid aan den Koning.

Te Brugge heeft de schutterij mede eenige plonderaars doen sneuvelen en anderen gekwetst.

De berigten, welke men uit de provincie Holland en andere Noordelijke Gewesten ontvangt, leveren niet slechts het bewijs op van de goede gezindheid der ingezetenen, maar zelfs van de geestdrift, waarmede men bezield is voor Koning en Vaderland, en voor het behoud van onze grondwettige instellingen. Men wil, dat reeds een groot aantal jonge lieden (waaronder Studenten van de Utrechtsche Hoogeschool worden genoemd) zich vrijwillig aan den dienst van het Vaderland gewijd heeft.

Elders wedijveren de burgers van alle rangen en standen, om, bij het afzijn van het militair garnizoen, de wachten en posten te betrekken en de publieke rust en goede orde te helpen bewaren.

Ook te Groningen is deze belangrijke taak aan de schutterij toevertrouwd, die dezelve met de grootste bereidwilligheid heeft op zich genomen. Bovendien heeft zich reeds een groot aantal vrijwilligers tot het helpen bewaren der rust en goede orde aangeboden.

Zoo zullen zich alle braven, als een eenig man, rondom den troon vereenigen. Zoo zullen vooral de inwoners van Noordelijk Nederland, de glorie hunner groote voorvaderen indachtig, door daden toonen, dat zij steeds getrouw zijn aan den edelen Koning, onder wiens zachten en beschermenden schepter zij het geluk hebben van te leven — getrouw zijn aan het Doorluchtig en bemind Stamhuis van Oranje, — dat zij eene redelijke en welbegrepene vrijheid even zeer beminnen, als zij afkeerig zijn van losbandigheid en regeringloosheid, en dat zij doordrongen zijn van eerbied voor de wet en goede orde.

Nog heugt het zoo velen hunner, wat vroegere tijden van onrust en woelingen berokkend hebben. Voor de bewaring der openbare rust, voor de veiligheid van personen en goederen te zorgen en te waken; elken onruststoker en oproerkraaijer, elken muiter en plonderaar, waar hij zich ook vertoonen moge en onder welke vaan hij ook moge optrekken, te bedwingen en aan de geregte straf der justitie over te leveren — dit is een heilige burgerpligt, dien ieder regtschapen Nederlander zal weten te vervullen in tijden van opstand en beroering. *Wet en goede orde* — ziet daar de leus, die ook thans alle braven moet vereenigen! De Koning en het Bestuur houden de oogen op die braven gevestigd. De Hemel zal hunne vereenigde pogingen met den besten uitslag bekroonen, en eerlang zal de hydra van den opstand geveld zijn.

— Volgende berigten zijn heden avond onder anderen hier aangekomen:

Brussel den 29 Augustus.

De rust blijft in deze stad heerschen. De troepen van het garnizoen zijn steeds voor het paleis gebleven en handhaven zich aldaar, en in de benedenstad hebben zij eene militaire post bij het gevangenhuis *les Petits-Carmes* gehouden. Zulks heeft de opstandelingen gehinderd, te meer, om dat zij vernamen dat er meerdere troepen van Gend en Antwerpen aanrukten. Over een en ander verontrust, als de welverdiende straf vreezende, welke opstandelingen, roovers, brandstichters en plonderaars te wachten staat, hebben zij verontrustende geruchten pogen te verspreiden. De schutters welke de rust in de benedenstad handhaafden, zonden daarom eene commissie af naar het paleis, welke door de generaals *Aberson*, *Wauthier* en *van Bijlant* wel ontvangen werd.

Deze laatste zeide dan ook, dat hij versterking van garnizoen verwachtte, en de rust zoude weten te bewaren. Men heeft echter door bidden en lang aanhouden zoo veel verkregen, dat er geene meerdere troepen zouden binnen komen, dan nadat de deputatie, welke de stad naar den Koning wilde zenden, zoude terug zijn. Er is dan ook een ordonnance afgezonden, om de aanrukkende troepen vooreerst halte te doen houden; te Mechelen zijn ten gevolge van dién twee bataillons infanterie met 8 stukken geschut gebleven, gelijk ook de huzaren te Gend tegenbevel hebben bekomen.

De deputatie van Brussel is heden morgen naar den Haag op reis gegaan, voorzien van passen, door den generaal *van Bijlandt* onderteekend. Deze deputatie bestaat in de heeren baron *Joseph d'Hoogvorst*, oud-maire van Brussel; graaf *Felix de Merode-Westerloo*; den advokaat *Gendebein*; *Fr. de Secus*, lid van de Staten van Henegouwen, en *Palmaert*, koopman.

— In het *Journal de Gand*, hetwelk te Gend in het licht verschijnt, leest men, onder het opschrift van *Onlusten in Brussel*, het navolgende:

„ Het complot is uitgebarsten. De zucht naar slaafsche navolging heeft zich geopenbaard door het bedrijven van misdaden. Zie daar onze liberalen! Zie daar de schuldige aanhangers van het buitenland. De Fransche omwenteling hebben zij slechts beschouwd als een voorbeeld, dat diende gevolgd te worden, en om dezelfde reden, waarom men in Frankrijk zich verzet heeft tegen een ministerie, dat de vijand van het charter en van de wetten was, hebben zij te Brussel tegen een gouvernement willen woeden, hetwelk den eerbied voor de instellingen en de wetten des lands steeds als den duursten en heiligsten pligt beschouwt."

„ De *Courrier des Pays-Bas* schijnt, met eene snoode ongemaaktheid, dit alles zeer natuurlijk te vinden. Men heeft geplunderd, ingebroken, gestolen; wat is eenvoudiger? Men heeft brand gesticht; wat is regtmatiger? Hij gaat zelf zoo ver, dat hij bekent, dat een schrijver, door uit zijne woning te vlugten, zijn *leven heeft kunnen redden*. Men wilde dus moorden! Plundering, brand, moord, dit zijn trekken van vaderlandszucht en heldenmoed! zie daar de Belgische oppositie! En zij zal nog hare stem durven doen hooren."

„ Zijn dan de oogen van het gouvernement der Nederlanden, dat honderd malen te goed, honderd malen te inschikkelijk was, eindelijk geopend? Stelt hetzelve nog altijd een volkomen en onbepaald vertrouwen in de autoriteiten, die hetgeen gebeurt konden voorkomen? Zal men zich nog langen tijd beklagen, dat het geen onderscheid maakt tusschen zijne vrienden en vijanden?"

„ In geheel Gend ging gisteren een kreet van verontwaardiging op; en deze kreet was ongedwongen, algemeen, eenstemmig. Waarom, zeide men, zoude men eene stad, aan welke eenige dwaze muitzieken naar welgevallen wetten kunnen voorschrijven, bij voortduring als eene hoofdstad willen erkennen? Wat is het voor eene bevolking, welke door een' hoop kwade jongens kan geleid worden, zoo als zij het goedvinden? Waarom behoeft dan toch de Koning eene stad met tallooze weldaden te overladen, die zich dezelve honderd malen onwaardig heeft betoond? Wij willen niet spreken van de massa der inwoners van Brussel; maar wat allen niet hebben gedaan, is toch door allen gedoogd geworden, en dit is eene kleinmoedigheid, die in Gend niet zoude vertoond worden."

„ Meer dan 6000 werklieden en inwoners van alle klassen liepen gisteren door de straten onzer stad, wachtten de diligences op, en vroegen naar de nieuwstijdingen. Heeft men eenen enkelen soldaat, eene enkele patrouille noodig gehad, om de volmaakste orde die onder hen heerschte, te handhaven? Niemand heeft een oogenblik aan hunne vaderlandsche gezindheid kunnen twijfelen. *Leve de Koning!* dit was hun kreet; *weg met de wargeesten van Brussel!* en de geheele schaar deelde in die eervolle gevoelens."

„ En voor het overige, welk eene dwaasheid is eene omwenteling zonder doel! wat wilde men? Eene verandering van het ministerie? Maar gelooft men dan, dat plunderaars en brandstichters verdienen gehoord te worden, als de tolken der vrienden van orde en vrede? Is het de onafhankelijkheid van Zuid-Braband, die men vraagt? Voorwaar een zonderling onafhankelijk Rijk, dat men kan omblazen! Is het de magt van Frankrijk, die men inroept? Maar weet men dan niet, dat Frankrijk, ten einde zijnen eigenen binnenlandschen toestand te vestigen, thans, op dit zelfde oogenblik, aan de vreemde Mogendheden de stelligste verzekeringen geeft van zijne vredelievende gezindheid? Ziet men niet, dat de welbegrepene staatkunde dat Rijk alles wat men op dit oogenblik voor hetzelve mogt willen ondernemen, geheel zoude doen verwerpen."

„ Geen enkel doel; geen enkel wettig voorwendsel; en men bedrijft misdaden! en verfoeijelijke aanhitsers voeren eene ongelukkige menigte op het schavot!"

„ Ja, aanhitsers; wij zeggen het met zekerheid. Wij hebben er zelfs eenige te Gend gehoord; en met onze eigene oogen hebben wij er eenige alle moeite zien doen, om onze vreedzame bevolking in beweging te brengen, en zich niet dan overladen met smaad en verachting zien verwijderen. In onze stad heerscht te veel geest van orde, vrede en wettigheid, dan dat dergelijke ellendelingen er zouden slagen. Dat zij worden aangewezen en kenbaar gemaakt door de goede ingezetenen. Dat de eerste, die van stelen, plunderen of brandstichten spreekt, dadelijk worde aangehouden en overgeleverd aan de bevoegde overheid. Thans moet en kan Gend zich vertoonen, en aan den Koning zijne getrouwe Vlamingers leeren kennen!"

„ Het is nog niet alles. Het *Journal de Gand* heeft in der tijd doen gevoelen, hoe gevoegelijk hier ter stede, in het midden der nijverheid en volksgeest, de Koning, de kamers en al de administratien zich konden vestigen. Het deert ons weinig, dat de vrienden van de oude sleur onzen wensch niet goedkeuren; de grondwet keurt denzelven goed, en dit is voor ons genoeg. Hier, in onze zoo rijke, zoo kalme, zoo grootsche en zoo echt liberale stad, moet de zetel van het gouvernement gevestigd worden. Heden komen wij op dit denkbeeld terug, en wij zullen er zonder ophouden op terug komen. Te Gend zijn geene wargeesten, geene oproerlingen; te Gend is geene bevolking, die werkzaamheid en orde niet bemint; hier is de plaats, waar alle denkwijzen vrij zouden zijn, — waar alle magten zouden ontzien worden, — waar de Koning, die zich het onthaal moet herinneren, dat hij hier genoten heeft, omringd zoude zijn van zijne toegenegene onderdanen, gelijk als van een groot en getrouw gezin. Waarom altijd dáár weldaad op weldaad bewezen, waar men niet dan ondankbaren maakt? *De Staten Generaal te Gend!* zie daar de openbare kreet der Gendtenaren; zie daar onzen wensch, en, om alles te zeggen, zie daar ook onze hoop. Dat het in ons midden kome, dat stamhuis *van Oranje*, de grondlegger onzer oude vrijheden! Dat het zich vertoone, en het zal de geestdrift en de verkleefdheid, waarvan wij allen de schitterendste blijken zullen geven, niet kunnen weerstaan."

„ Ja, indien de Koning een' dag, een' enkelen dag te Gend komt, zal hij aan zoo veel getrouwheid de verdiende belooning niet kunnen weigeren. De zaal der Staten-generaal is in het gebouw onzer hoogeschool gereed. Duizend handen zouden hier met geestdrift den eersten steen van den koninklijken zetel leggen. Dat de stad zich dan verklare; dat de genootschappen, dat het volk luide den wensch doe hooren, dat de Staten-Generaal te Gend mogen vergaderen, en hun veelgeliefde Souverein zich in hun midden moge vestigen; dit toch is de wensch van alle Gendtenaren, gelijk het de onze is; wij zullen niet rusten of afhouden, voor dat wij een verlangen, dat uit aller harten opwelt, bij den troon zullen hebben doen gelden. *Leve de Koning!*"

Brussel den 30 Augustus.

De *Gazette des Pays-Bas* behelst het volgende:

„ Wij worden uitgenoodigd te berigten, dat de heer *Prins*, adjudant van den generaal *de Bijlandt*, uit den Haag is terug gekomen, werwaarts hij door dien generaal was gezonden geworden: hij berigt, dat Z. M. de Koning met de diepste droefheid de gebeurtenissen van den 25 en 26 dezer heeft vernomen; dat Z. M. daarover zeer bewogen is, doch tevens zijne goedkeuring over het gedrag der Schutterij van Brussel heeft betuigd, er bijvoegende dat Z. M. met genoegen de deputatie zoude ontvangen.

„ De volmaaktste rust is gister door de schutters gehandhaafd. Eenige aanstokers van wanorde zijn gearresteerd. Wij vleijen ons dat daaromtrent niets meer te vreezen is."

Uit Brugge verneemt men, dat Zaturdag 18 misdadigers uit de gevangenis hebben weten te ontkomen, welke met eenig ander volk het huis van den heer *Sandelin* hebben willen plunderen. De schutters hebben er onder geschoten, 2 gedood en 5 gekwetst. De overige zijn het ontvlugt. De rust was er verder niet gestoord geworden.

Antwerpen den 29 September.

Onze bevolking heeft de tegenwoordige gebeurtenissen uit het ware oogpunt beschouwd, en niets anders aan den dag gelegd, dan eene zeer natuurlijke nieuwsgierigheid en belangstelling. De prijzenswaardige geest die het volk bezield, heeft hetzelve alle buitensporigheden doen vermijden.

De weg van Brussel op Antwerpen is bedekt met rijtuigen, bijna alle de vreemdelingen, waaronder een groot aantal te Brussel woonachtig zijnde Engelschen, verlaten die stad, hetwelk dezelve veel van haar aanzien zal doen verliezen.

's Gravenhage den 29 September.

Gisteren is er een raad van ministers gehouden, welke zeer lang geduurd heeft.

Gisteren nacht zijn Hunne Kon. Hoogh. de Prins *van Oranje* en Prins *Frederik* der Nederlanden van hier naar Antwerpen en Brussel vertrokken.

Z. Maj. heeft het volgend besluit genomen:

Wij WILLEM, *bij de gratie Gods*, *Koning der Nederlanden*, *Prins van Oranje-Nassau*, *Groot-Hertog van Luxemburg*, *enz.*, *enz.*, *enz.*; gezien de laatste § van art 97 der grondwet — hebben goedgevonden en verstaan de Staten-Generaal buitengewoon bijeen te roepen te 's Gravenhage, tegen Maandag den 13 September aanstaande.

En zal Onze Minister van Binnenlandsche Zaken zorg dragen voor de onverwijlde mededeeling dezer aan de onderscheiden leden van beide Kamers der Staten-Generaal, terwijl voorts afschriften van dit besluit zullen worden gezonden aan Onzen Minister van Financien en aan de algemeene Rekenkamer, tot informatie en narigt.

'S GRAVENHAGE (*Geteekend*) WILLEM.
den 28 Augustus 1830. Van wege den Koning
(*Geteekend*) J. G. DE MEY VAN STREEFKERK.

— Den 8 April is *Diepo Negoro* met de stoomboot van Samarang te Batavia aangekomen met twee vrouwen, een' broeder en 20 personen van zijn gevolg. Aan de werf, waar een wacht stond, werd hij afgehaald door den majoor *Steurs* en kapitein *Roeps*, en van daar in eene rijtuig met vier paarden naar het stadshuis gebragt, waar eenige vertrekken voor hem in gereedheid waren gebragt.

Van de expeditionnaire afdeeling zijn er 500 man naar Nederland terug gezonden. Het Indisch bestuur is voornemens, zegt men, eene staande armee van ruim 20,000 man in de bovenlanden op de been te houden.

— Volgens berigten uit Parijs, tot den 27 Augustus, was het gedurende de laatste 2 dagen minder rustig geweest. Men bespeurde veel beweging onder het werkvolk, dat met driekleurige vaandels aan het hoofd, in grooten getale, door de straten optrok. Sommigen wilden, dat de vreemde werklieden naar hun land werden gezonden; anderen, dat de werkuren verminderd, of wel de loonen vermeerderd werden. Die oploopen hebben aan vele lieden vrees ingeboezemd, doch de nationale garde heeft overal de orde weten te bewaren.

De generaal *Lafayette* heeft noodig geoordeeld, om een dagorder uit te vaardigen tegen deze oproerige volksverzamelingen, en daarbij de burgers tot orde aan te manen, onder belofte, dat hunne diensten, bij de omwenteling bewezen, niet vergeten, maar naar waarde beloond zullen worden, waarmede zich reeds eene commissie, met den generaal *Fabvier* aan haar hoofd, bezig houdt.

Ook de prefect van policie heeft daar tegen eene ordonnantie publiek gemaakt, waarbij aan het volk verboden wordt, om op de straten, onder welk voorwendsel ook, zamen te scholen, en aan de werklieden gelast wordt zich te onthouden van alle verbindtenissen, om den arbeid in eene werkplaats te doen staken, te verhinderen, of de werkloonen te doen vermeerderen. De prefect berigt, dat hij geen verzoek aannemen zal, om de werkloonen of de werkuren te bepalen, als strijdig met de wetten, die de vrijheid van de nijverheid beschermen. Allen, die zich tegen deze ordonnantie gedragen, zullen gevat en dadelijk voor de regtbanken gebragt worden.

— De generaal *de Bourmont* meldt van den 17den uit de Cassaba, of de citadel van Algiers, het navolgende:

„ De troepen hebben de driekleurige vlag opgestoken; — zij hebben de witte kokarde afgelegd, en zullen de driekleurige opzetten, zoo dra al de korpsen dit te gelijker tijd kunnen doen."

(De verdere aangekomene Nieuwstijdingen zullen wij in onze Courant van morgen mededeelen.)

Te *Groningen* bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA & de Wedw. M. VAN HEIJNINGEN BOSCH en ZOON. (*Met Autorisatie.*)